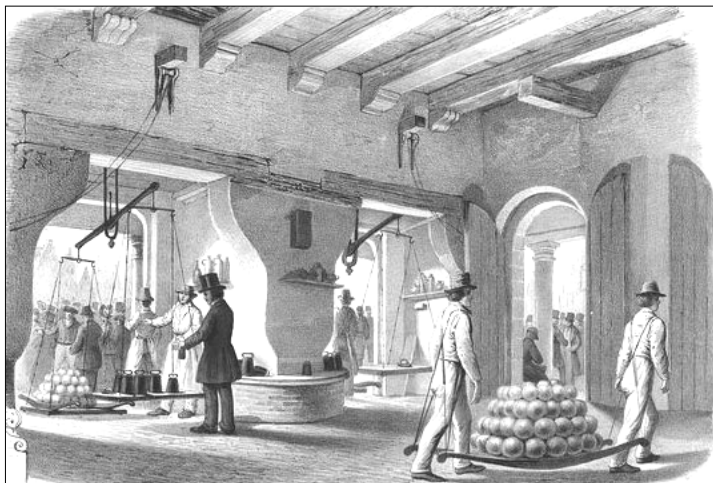

hollands noorderkwartier

jaargang 19
nummer 2
juni 2005

aflevering **62**

In dit nummer o.a.:
Kaas-Cheese-Käse-Fromage-markt in Alkmaar
Twee eeuwen Alkmaars familie Impink (dl. 2)
Een gildebrieff uit Sint Pancras
40-jarig jubileum HNK
Een paardenruil die niet goed uitpakt

ISSN: 1383-6773

Inhoud aflevering 62; jaargang 19, nummer 2, juni 2005

Pagina 33	Afdelingsledenvergadering
34	Afdelingsavonden en jubileum in 2005-2006
34-35	Jubileum Hollands Noorderkwartier
35	10 ^e Oost-Gelderse Contactdag
36	Voor u gelezen
37	Boekbespreking
38-42	De 'gildebrief' van Sint Pancras
42	Oproep foto's winkels
43	Lezing 'Gravenonderzoek'
44-51	Twee eeuwen Alkmaars familie Impink (deel 2)
51	De afdeling HNK in de openbare bibliotheek
52	Van ruilen komt huilen.....
53	Stamreeks Tietje Nannes Ronner
54-56	Aanvulling genealogie Poland
57-64	Kaas-Cheese-Käse-Fromage-markt in Alkmaar
64	Oproep medewerking 60-jaar NGV

Datum van inlevering kopij en verschijning HNK Afdelingsblad:
Nummer 63: vóór 15 augustus 2005, verschijnt in september 2005
Nummer 64: vóór 15 november 2005, verschijnt in december 2005

Colofon

Hollands Noorderkwartier is een uitgave van de gelijknamige afdeling van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) en verschijnt drie à vier keer per jaar. NGV-leden, ingedeeld als lid van HNK, ontvangen het blad gratis thuis. NGV-leden buiten het verzorgingsgebied van HNK kunnen zich als 'bijkomend lid' van HNK opgeven bij de secretaris van de NGV, postbus 976, 1000 AZ Amsterdam; de daarvoor geldende contributie-toeslag ad € 8,50 per jaar wordt centraal door de NGV geïnd. Anderen kunnen zich abonneren door betaling van € 8,50 per jaar, te storten op postbankrekeningnummer 108334 t.n.v. NGV afdeling Hollands Noorderkwartier te Alkmaar, onder vermelding van 'abonnement HNK-afdelingsblad'. Losse nummers € 2,50.

Oplage: 600 exemplaren.
Vormgeving en zetwerk: Redactie HNK.
Druk: Kopieerinstelling Noordeloos, Scheldestraat 21 Alkmaar

De inhoud van ingezonden stukken valt buiten de verantwoording van de redactie. Artikelen kunnen door de redactie worden aangepast; over plaatsing beslist de redactie.

Op de voorpagina: Prent van R. de Vries uit 1870. Bron: Beeldbank Reg. Archief Alkmaar

Tijdens onze laatste bijeenkomst van het seizoen op 13 april, werd aandacht besteed aan de totstandkoming van de jubileum CD-rom. Deze eerste presentatie werd verzorgd door Ger Telman. In september zal Aad Biesbroek meer vertellen over de vorderingen en op 15 oktober hopen we de CD-rom bij de festiviteiten ter ere van ons 40-jarig bestaan gereed te hebben.

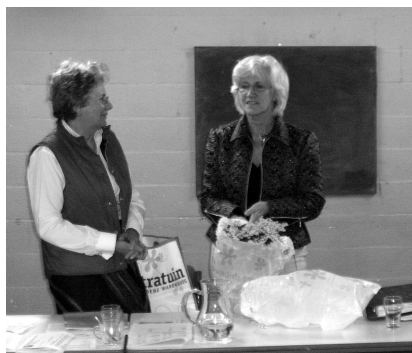
Er waren 30 personen aanwezig bij de Afdelingsledenvergadering geleid door waarnemend voorzitter Jos Kaldenbach. Het verslag van de ledenvergadering van 14 april 2004 en het jaarverslag over 2004 van de secretaris werden in rap tempo vastgesteld. De financiële stukken kregen wat meer aandacht. De bestuurskosten van HNK zijn heel laag omdat geen kosten worden gedeclareerd voor de vergaderingen die bij de bestuursleden thuis worden gehouden. De grootste post vormt de vervaardiging en verzending van het door velen gewaardeerde afdelingsstijdschrift. Van deel 5 van de HNK-kwartierstatenboeken is nog enige voorraad.

Namens de kascommissie sprak Ger Kalverdijk, die verklaarde de boeken samen met de kandidaat-penningmeester en overige leden van de kascommissie te hebben bekeken. Alles werd in uitstekende staat bevonden en hij dankte de scheidend penningmeester. Het bestuur werd daarop décharge verleend. De nieuwe kascommissie zal in 2005 bestaan uit Ger Kalverdijk, Elfi Greijer en dhr. A.C. van Lierop uit Castricum.

In ons 40-jarig jubileumjaar is voor de begroting 2005 door het NGV-hoofdbestuur aan HNK een bedrag toegekend van 3900,- euro; dat is helaas 540,- euro minder dan we hebben aangevraagd.

Ons oud-bestuurslid Henny Stroo werd verrast met een bos bloemen als troost voor haar vergeefse voorbereiding voor een genealogische beginnerscursus in Schagen die, buiten haar schuld, niet doorging.

Penningmeester Ria Leek-de Dood was aftredend en niet herkiesbaar. Voor Aad Biesbroek gold hetzelfde. Aad kon helaas niet aanwezig zijn, zodat van hem in

De nieuwe voorzitter Truus Schoehuijs (links) bedankt de scheidend penningmeester Ria Leek

september afscheid wordt genomen. Ria Leek kreeg lovende woorden, een bloeiende plant voor haar tuin en een cadeaubon.

De leden konden zich vinden in de voordracht van drie nieuwe bestuursleden t.w. Truus Schoehuijs-de Vries (voorzitter), Hugo van der Velde (penningmeester) en Piet Aaij (lid en redactie HNK). Jos Kaldenbach die een half jaar waarnemend voorzitter was, werd door de nieuwe voorzitter verrast met een 'lekker' presentje als dank voor zijn invalwerk. Na enkele mededelingen over de Algemene NGV-vergadering werden Jos Kaldenbach en Wil Hermanus herkozen als afdelingsafgevaardigden. In de rondvraag werden enkele vragen gesteld over het ledenaantal, de locatie De Rekere en de invulling van het nieuwe programma.

Afdelingsavonden en jubileum in het nieuwe seizoen 2005-2006

De bijeenkomsten vinden plaats in de bovenzaal van ontmoetingscentrum 'De Rekere', Muiderwaard 396 te Alkmaar, naast het winkelcentrum. In het nieuwe seizoen zullen de verenigingsavonden op **woensdag** of **donderdag** plaatsvinden. De data zijn geprikt en voor sommige avonden is reeds een spreker gecontracteerd. In de volgende nummers volgt meer informatie. U kunt alvast het volgende in uw agenda noteren:

- do. 8 sept. 2005** Contactbijeenkomst-Beginnersavond-Bibliotheek.
Presentatie van de Jubileum CD-rom.
- za. 15 okt. 2005** 's middags: **Jubileumviering** 40-jarig bestaan
- do. 10 nov. 2005** Leden-raadpleging i.v.m. najaars-vergadering NGV.
Lezing '*Misdaad in de Middeleeuwen*' door D. Berents.

Jubileum Hollands Noorderkwartier

Bijeenkomst

De speciale bijeenkomst op zaterdag 15 oktober in de grote zaal van De Rekere is in voorbereiding. Over de precieze invulling wordt door het bestuur druk overlegd en in het volgende nummer van ons afdelingsblad zult u nader geïnformeerd worden.

Afdelingsblad

Aan het speciale afdelingsblad wordt reeds gewerkt. Wilt u ook een artikel aanleveren, of heeft u ideeën, dan stelt de redactie het op prijs als u contact opneemt. Liefst in een zo vroeg mogelijk stadium, zodat we de werkzaamheden zo goed mogelijk kunnen plannen.

CD-rom

In ons vorige nummer kondigden wij u de mogelijke productie van een jubileum CD-rom aan. Wij vroegen belangstellenden een berichtje te sturen. Inmiddels hebben wij uit onze afdeling ca. 40 reacties ontvangen en een tiental uit de regio Amsterdam. De reacties uit de rest van de afdelingen zullen naar onze stellige overtuiging spoedig volgen. Het totale aantal inschrijvingen geeft aan dat wij op de goede weg zijn.

Wij beloofden de inschrijvers dat wij actief op zoek zouden blijven naar interessante aanvullingen. Ook op dit terrein zijn vorderingen gemaakt.

Nieuw zijn de kwartierstaat van de familie **Poland**, een molenmakersfamilie uit Noord-Holland. Namenlijsten van gildenleden van het **Kaasdragersgilde** van 1746 - 1807. Ook heeft de redactie een parenteel van **Johan Georg Rasch** ontvangen en deze zal op de CD-rom worden gepubliceerd. Johan Georg Rasch werd ca. 1700 geboren in het vorstendom Waldeck (nu noordelijk Hessen). Zeven generaties van de in 1791 naar Amsterdam gekomen familie die via Alkmaar naar Wieringen en Den Helder uitzwermd worden u gepresenteerd.

Is uw belangstelling gewekt en wilt u intekenen, stuur dan een briefje of (bij voorkeur) e-mail, met uw naam en adres, het te bestellen aantal en uw NGV-lidnummer aan: Redactie HNK, p.a. G. Telman, Hulstlaan 87, 1702VK Heerhugowaard of e-mail: telgriffam@hetnet.nl. Wij sluiten de intekening op 15 augustus 2005.

Wij bieden NGV-leden deze CD-rom aan voor de unieke prijs van **€ 10,00** per stuk excl. verzendkosten die voor Nederland € 2,50 zullen bedragen. **NIET-leden betalen € 12,50** excl. verz. kosten. Zodra bekend wordt dat de CD-rom daadwerkelijk in productie wordt genomen wordt u gevraagd het verschuldigde bedrag aan ons over te maken. Ter informatie vooraf, het GIRO-rekeningnummer is 108334, t.n.v. NGV afdeling HNK, o.v.v. CD-rom 40jaar HNK.

10^e Oost-Gelderse Contactdag 2005

Op zaterdag 17 september 2005 wordt te Groenlo in Cultureel Centrum 'De Bron', van 10.00 tot 16.00 uur een contactdag gehouden, waar beoefenaren van genealogie, boerderijen- en streekgeschiedenis elkaar kunnen ontmoeten en vele standhouders uit Nederland en het Duitse grensgebied aanwezig zullen zijn.

Informatie: J.M.G. Lankveld (tel: 0481-373478 of e-mail: lankveld.josmg@plannet.nl) of J. Hiddink (tel: 0318-618618 of e-mail: jenghiddink@hetnet.nl).

In de afgelopen maanden zijn er weer verschillende kwartierstaten en familie-overzichten verschenen o.a.:

- Suzanne Christina Suze Bogaard
- Theodorus Johannes Theo Andriessen
(*Oude sporen, afdeling Gooiland, jaargang 15 nr. 3/4*)
- Adriana en Geertruida van Brouwershaven
(*Gepermeteerd afd. 's Hertogenbosch/Tilburg, jaargang 6 nr. 24*)
- Andries Elout – Aarjen Hoogerwerf – Johannes van der Miesen,
drie lichtwachters van Kijkduin
(genealogieën in *NoordKOPstukken, afd. Den Helder, jaargang 19 nr.1*)
- Hendrik Ypkemeule (*Twente Genealogisch jaargang 21, nr. 1*)
- genealogie Ottens, deel 1 en 2 (*Threant, afd. Drente, jaargang 15/16*)
- Homme Martinus (*eveneens Threant, jrg. 16, nr. 1*)

Voor genealogen met voorouders in Zeeland is een CD-rom "Zeeuwse kwartierstaten" beschikbaar gekomen, waarvan de inhoud te vinden is in het afdelingsblad *Wij van Zeeland, 7^e jaargang nr. 1*. Ook het besteladres is in deze uitgave te vinden. Prijs: € 24,--

In het tijdschrift van de Historische Vereniging Alkmaar, *jaargang 28 nr. 3 2004*, treft u veel informatie aan over het ziekenvervoer in Alkmaar, gestart door de families Stikkel, Ory, Ten Zeldam en Pouwels.

Naamslijsten van Groninger schipperfamilies én informatie over Groningse militairen in het Staatse leger vòòr 1795 (*Huppeldepup, afd. Groningen, jaargang 12, nr. 1*)

De West-Friese protestantse familie Laan

Een in West-Friesland veel voorkomende naam. De meesten behoren tot katholieke families, een klein gedeelte is protestant. Stamhouder, genoemd in dit boek is de waard Pieter Claeszoon Laen, die aan de Driesprong onder Westwoud zijn herberg had. Zijn twee zoons vestigden zich rond 1630 in Schellinkhout en hun nazaten komen daar tot 1945 voor, ook een familie te Twisk bleek na grondig speurwerk tot de Schellinkhouter stam te behoren.

Belangstelling? De afd. Den Helder heeft zeker een exemplaar in haar bibliotheek opgenomen (*uit: NoordKOPstukken, jrg. 19, nr. 1*)

Vertrouw niet zomaar op een enkel gevonden gegeven!

Dhr. Heurter meende dat zijn familie van de Franse Hugenoten afstamde, hetgeen uiteindelijk na zeer veel speurwerk een mythe bleek te zijn: de familie Hürter komt van oorsprong uit Ober-Kassel. (zie *NGV, afd. Delfland, jaargang 13, nr. 4*)

De in dit artikel genoemde periodieken kunt u vinden in de bibliotheek van de afd. Hollands Noorderkwartier.

Boekbespreking: Kwartierstaat Dapper

P.D. Aaij

Vanaf mei is de kwartierstaat van **Cornelia Maria Theresia Dapper** in de bibliotheek van onze vereniging opgenomen. Deze kwartierstaat is door dhr. A.H. Burgering gemaakt en door dhr. G.J. Hinke voorzien van een index, waardoor het vinden van een familienaam geen problemen meer behoeft op te leveren.

Corrie Dapper, lerares handwerken en geboren te Schoorl, is het zevende kind van Steef Dapper, veehouder te Schoorl, en Maartje Kampers. De familie Dapper is tot in de achtste generatie woonachtig geweest te Schoorl:

Jan Janz. Dapper werd geboren circa 1675 aldaar en overleed circa 1738; hij woonde in het centrum van Schoorl en bij zijn overlijden werd zijn bezit overgeschreven op zijn zoon Pieter bij toedeling. Bij generatie elf eindigt de zoektocht bij Jan Janz. Dapper oftewel 'Groene Kees', waarschijnlijk geboren ca. 1560 te Alkmaar (?) en aldaar vòòr 1626 begraven in de Grote Kerk.

Veelvoorkomende familienamen: Burgering, Copier, Deelis, Henneman, Hinke, Kager, Kampers, Krimp, Louter en Morsch.

Onze vereniging HNK heeft een **uitgebreide bibliotheek** met daarin o.a. de uitgaven van de ledenbladen van alle in Nederland bij de N.G.V. aangesloten verenigingen! Er ligt een index voor u klaar tijdens elke bijeenkomst in De Rekere vanaf 19.00 uur zodat u op familienaam de door u gewenste informatie kunt vinden. Deze index wordt telkens geactualiseerd!

We beschikken ook over een alfabetisch register van namen van vele in de bibliotheek aanwezige tijdschriften, boeken en kwartierstaten.

De inhoud van de landelijke tijdschriften vindt u op onze website (zie omslag)

Voorheen konden in alfabetisch gerangschikte kaartenbakken familienamen opgezocht worden met verwijzing naar bronnen in bibliotheken en archieven in Alkmaar en omgeving. Inmiddels is dit systeem gemoderniseerd; de lijsten liggen in multomappen ter inzage bij onze bibliothecaris.

De 'gildebrieff' van Sint Pancras.

Enige tijd geleden ontving de redactie van een van onze leden een transcriptie van een document met de vraag of dit iets zou zijn voor het afdelingsblad. De transcriptie betrof een in het Archief te Alkmaar gevonden gildebrieff¹, die oorspronkelijk in 1527 was geschreven. Simon Klaasz. uit Sint-Pancras heeft hem in 1671 overgeschreven, in de winter van 1714 werd hij nogmaals geredigeerd door Kornelis van Herck, bestuurder van de Latijnse School in Alkmaar, en tenslotte, in 2004, werd de brief getranscribeerd door Arie Wester uit Sint Pancras.

Deze gildebrieff is bijzonder interessant maar niet eenvoudig te interpreteren. Dat is de reden dat de redactie advies gevraagd heeft bij de heer H. de Raad van het Regionaal Archief Alkmaar en gezocht heeft naar een formule om delen van de brieff onder uw aandacht te brengen in samenhang met achtergrondinformatie over het ontstaan van de schutterij. Piet Aaij heeft de bewerking voor zijn rekening genomen; de volledige transcriptie van de gildebrieff zal in de bibliotheek van de afdeling te raadplegen zijn.

Het ontstaan van de brieff

De oorspronkelijke brieff werd in 1671 door Simon Klaasz, dorpsschrijver in Sint Pancras, overgeschreven. Vervolgens werd dit gecopieerd door Herck, die ze 'neffens mij (zegt Van Eikelenberg) heeft nagekeken en bevonden heeft dat het overeen kwam met het eerdere afschrift'. Aan de akte hing nog het baljuwszegel en een rest van het schoutzegel.

Simon Klaas had bij zijn afschrift nog vermeld als verduidelijking bij de term 'hof', genoemd in de akte, dat een oude regent van Noord-Scharwoude, omtrent 80 jaar oud, zei dat zijn vader, komende van Kalverdijk hem verteld had dat in dat dorp drie hofjes naast elkaar waren. Hofje was in die tijd de naam voor een drinkhuis waar je voor geld kon drinken. In het ene gingen de mannen en vrouwen, in het andere de vrijers en vrijsters. Het heugde hem datter nog in Noord-Scharwoude een huis stond dat men het gildehuis noemde, waar dergelijke gilden plachten te vergaderen.

Gilden in de middeleeuwen

Zo ongeveer vanaf de 11e eeuw bij de opkomst van de steden in Europa ontstaan de gilden, broederschappen of verenigingen van beroepsgeenoten. Er vormen zich koopmansgilden, ambachtsgilden, schuttersgilden en culturele gilden zoals Rederijkerskamers (beoefenaars van dichtkunst en toneel) en de

¹ Collectie Aanwinsten Inv. nr. 14 (Aantekeningen van Simon van Eikelenberg)

Sint-Lucasgilden (beeldende kunstenaars). Over de schuttersgilden handelen de archiefgegevens en het bijzondere is vooral dat het gaat om een plattelandschutterij uit Sint-Pancras. We kennen de schutterijen of schuttersgilden vooral uit de Zuid- en Noord-Nederlandse steden. Zo werd het eerste schuttersgilde opgericht te Ieper in Vlaanderen. Maar daarna volgden vele steden w.o. als eerste de Noord-Nederlandse stad Dordrecht. Zeer beroemd waren, ook gezien de vele nagelaten schuttersdoeken, de gilden in de steden Delft, Leiden, Haarlem en Amsterdam (de Nachtwacht).

Het ontstaan van de schutterij

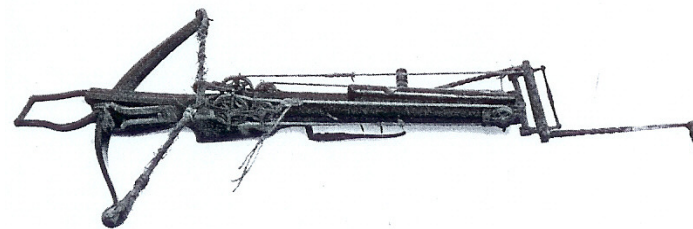
Een schutterij of schuttersgilde (eertijds eigenlijk 'een gewapende burgerwacht') rekruteerde weerbare mannen als lid uit de stedelijke bevolking.

Het was een vereniging van schutters: taalkundigen twijfelen aan de betekenis van het woord 'scutten' dat zowel beschutten (beschermen) als schieten kan zijn. De mannen van de schutterij beoefenden meestentijds een ambacht of waren anderszins dienstbaar en zij werden getraind in boogschieten (handboog- en kruisboog-gilden). Deze training was nodig omdat het veel meer vakmanschap vereiste dan nodig was voor het hanteren van de lans, de piek of het zwaard. Er waren al schutters voor het einde van de 13e eeuw volgens oude bronnen maar dat waren dan bezoldigde soldaten in dienst van de stad. Pas in de 14e eeuw zijn duidelijk georganiseerde schutters in bronnen te traceren.

In de middeleeuwen ontstonden steden die van de landsheer (graaf, hertog of prins) rechten ontvingen zoals het marktrecht, uitoefening van eigen rechtspraak en vorming van een zelfstandig bestuur met eigen wetten. Maar rechten brengen ook plichten met zich mee: zorgen voor bescherming van de landsheer (de 'heervaar': de landsheer bijstaan bij een evt. opstand) en van de eigen bevolking.

Schuttersgilden waren dan een steun in de rug van de zittende plaatselijke bestuurders, maar waren zij wel altijd betrouwbaar? Om zoveel mogelijk zekerheid te hebben ten aanzien van een gegarandeerde veiligheid en een goede inzetbaarheid hadden de bestuurders een behoorlijke inbreng waar het de aanstelling van de leden betrof.

De bestuurders benoemden veelal uit het patriciaat een opperdeken of schoutmeester (in Zuid-Nederland: heuver-deken) en ze zorgden er wel voor dat de hoofdmannen (homans) ook tot de voornamste burgerklasse behoorden; bovendien moesten ze allemaal tegenover schout en schepenen de eed van trouw afleggen.

Kruisboog, 17e eeuw
Nieuw-Loosdrecht, Kasteel-Museum Sypstein

In het archiefstuk van Sint-Pancras wordt in de aanhef duidelijk dat de stichters van het gilde de toestemming nodig hadden van de baljuw.

Ick, Jan Jansz. Balliuw van der Nijburc, doen cond allen dient behoort, hoe dat voor mij gecomen sijn goede mannen van Sinte Pancaes, mij toe kennende gevende dat sij begeren ende beloven een Schut tot eeren Godts, ende die heilige Ridder ende Martelaer Sinte Pancaes te schieten ne de Paegaeij op Sinte ----dage ende daerbij consente ende verloff, dat Schepenen van Sinte Pancaes op dier tijt, als Ariaen Arisz, Maerten Dircksz, Pieter Taems, Bouwen Aris ende Jacob Claesz met hare Waerschappen hier op verdaecht, genoemt Dirck Gerrits, Henderick Rieuwertsz, Claes Jansz, Maerten Maertensz ende Cornelis Cornelisz, als gemachtigde van die dorpe van Sinte Pancaes, consenterende ende gevende die schuttebroeders in tegenwoordigheit van Jacob van Zanen haren Schout, ende met andere bueren alle dese punten na beschreven ende alle dat een koorenschut inhoudende is, soo waer, als sij t machtich sijn end doende goede.

De ordonnantie nader bekeken

Na goedkeuring van de stichting van een plaatselijk gilde volgde het zeer punctueel beschreven reglement. De regels hierin beschreven waren dusdanig streng dat vele burgers probeerden onder de zwaar drukkende plichten uit te komen: zij kochten zich vrij en zo ontstonden er schutterijen van professionele wakers en huursoldaten.

In het begin spiegelde de leden van de schutterij zich aan het ridder-ideaal: bescherming van weduwen, wezen en de kerk, maar eind 14e eeuw veranderde dit duidelijk. Er werden nauwkeurige regels opgesteld en bij het niet navolgen van deze regels volgden boetes!

De regels betroffen zowel de verplichte oefening 'papegaeij schieten' als de verzorging van de kleding, verlof bij ziekte of anderszins, het persoonlijk gedrag en de kerkgang.

Schuttebroeders sullen in den eersten gaan in processie met haer palpalaer, ende een booch, of een bout in haer handt op Sinte Pancraesdach, ende heijlich Sacramentsdach, op een boet van een schelling, ende dit hoofschut sal ingaan op Sinte Pancraesdach na de vesper, ende daechs daer na te schieten als voorschreve is.

Tussen Beloken Pasen (zondag na Pasen) en Sint Bavendag (1 oktober) behoren alle leden 1x per maand te oefenen in papegaaischieten (maentscut). De papegaai is een bont versierde vogel van hout of klei die als doelwit dient voor de schutterspijlen.

Een ijgelijck Broeder, als men die papegaeij schieten sal, sal daer moeten bij wesen ende helpen op recht van die boete van III (3) stuyvers.

Rond Pinksteren werd het meifeest gehouden om de broederschapsgedachte te versterken en om een plaats te veroveren temidden van alle schutters: de winnaar van de schietwedstrijd werd 'koning' van de schutterij en na driemaal winnen volgde de bekroning tot 'keizer'.

Soo wie Coningh wort, die sal hebben sijn cost vrij, als men heeft met sijn wijff. Ende die Coninginne sal hebben een camelaer, ende voor daer sal de Coninck geven die papegaeij op sijn selfs coste.

De kleding vereiste extra zorg en bracht de schutters menigmaal op hoge kosten. Behalve een speciale hoofdbedekking (kaproen of kovel) droeg de schutter een schutsrok of tabbaard (pallure) met per jaar in kleur wisselende mouwen en meestentijds versierd met een embleem (wapen) van prachtig borduurwerk. Het was een voorrecht om dit te mogen dragen en onwaardig gedrag betekende onherroepelijk schorsing of deelnemen zonder kaproen. Omdat de kleding zo kleurrijk was noemde het volk hen 'bonte kraaien'.

De gemeene broeders sullen morgenspraek houden des comendaechs voor Vastenavond, ende dan sal een igelijck broeder komen, op de boet van 2 stuyvers, ende Deken ende Raedts sellen elcx een man tot hem nemen ende ordineren alsulke nieuwe pallaer als die mannen goet duncken sal. Dat pallaer sullen Deken ende Raedts an hebben op beloken Paesch daer na, op een boet van een stoter.

Dat de schutterij ook de kerk behoorde te beschermen en dat haar leden zich aan de regels van de kerk dienden te houden wordt zeer duidelijk in de gildebrieff aangegeven.

Een iegelijck broeder sal komen ter kercken daegs na datter geschoten is, en houden daer een zielmisse van den geenen die uyer schut gestorven sient, en offeren daer voor op een stuyver; als daer een sterft, soo sal een igelijck daer over offeren, ende die Deken ende Raedts sullen voor die ziel laten doen XXX (30) zielmissen, ende dat sellen betalen die gemeene broeders, op boet van drie stuyvers; als men mit een dood ter kercke gaet, soo sal een igelijck zijn pallaer an hebben, op een boet van drie stuyvers.

Tenslotte werd er bijzonder scherp gelet op het gedrag van de schutter. Het was uiteraard gewoonte om een schutterijfeest op te luisteren met muziek, veel eten en drank. Met strenge regels probeerden de opperdeken en zijn raadsheren verkeerdt gedrag te beteugelen.

Wanneer datter gegeten is, soo sal een iegelijck broeder sijn mes den Deken geven, op een boet van een schellinck; waert datter eenigh broeder brack can of pot, off eenigdinck, datter in den huys is, hij salt self betale, op een pont was; waert datter eenich broeder uyt haestiger sin een messe trock op een ander, off een vuystslach gave, off ander quaat dede binnen den tijt dat het hoff duert of dat men morgen spraeke houdt, of ander vermaken heeft die verbeurt XX (20) stuyvers in t schut, ende een pont was voor Sinte Pancreas, en mijn heer sijn boete.

Laatstelijck opgemaakt: op den 4 van wintermaandt 1714.

Geraadpleegd:

Burgers in het geweer, Paul Knevel --De schutterijen in Holland, 1550-1700—

Belangwekkende literatuur voor geïnteresseerden:

Schutters in Holland -uitgave ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van het Frans Halsmuseum te Haarlem- (912.9 Centr. Bibl. Alkmaar)

De gilden, dr. I.H. van Eeghen (351.2 Centr. Bibl. Alkmaar)

OPROEP

Foto's van winkels

OPROEP

Het Noord-Hollands Archief te Haarlem organiseert zaterdag 29 oktober een themadag over winkels en warenhuizen. Voor de tentoonstelling is Annabella Meddens-van Borselen op zoek naar foto's van winkels in Haarlem en Noord-Holland uit de periode 1875-1960. Heeft u een geschikte foto dan kunt u een gescand exemplaar (600 dpi) e-mailen naar: ameddens@noordhollandsarchief.org of contact op te nemen om hem te laten scannen: Noord-Hollands Archief, Kleine Houtweg 18, 2012 CH Haarlem, tel. 023-5172700.

Eerlijk gezegd leek het me helemaal niets, een lezing over grafmonumenten. Ik associeer begraafplaatsen alleen met verdriet en voor genealogisch onderzoek ben ik er nog nooit geweest. Maar aangezien ik begin maart sinds lange tijd weer een afdelingsavond kon bijwonen, wilde bijpraten met diverse mensen en aan de moeder van de spreekster warme herinneringen bewaar, besloot ik toch te gaan.

De zaal was goed gevuld en de lezing goed voorbereid. Gonna is kunsthistorica en heeft tijdens haar studie onderzoek gedaan naar de grafmonumenten van drie begraafplaatsen in Alkmaar. In haar inleiding vertelde ze over het ontstaan van twee begraafplaatsen nadat koning Willem I in 1825 een wet had uitgevaardigd dat niet meer bij de kerk begraven mocht worden, maar dat dat buiten de bebouwde kom diende te gebeuren. Het zal in die tijd wel voor commotie gezorgd hebben.

De oudste graven op die nieuwe begraafplaats, tonen veel overeenkomst met die in de kerk, er ligt een steen op net als in de vloer van de kerk en tussen de graven is weinig ruimte. De nieuwere graven werden echter voorzien van een staande steen. In de beginjaren waren die staande stenen tamelijk hoog en hadden vaak een dakvormige bovenkant met aan weerszijden twee ‘vleugeltjes’ waarover een krans kon worden gehangen. Er werden soms hekjes om graven geplaatst zodat er niet meer over de graven gelopen kon worden. In de loop der jaren deden zich verschillende ontwikkelingen voor. De ruimte tussen de graven werd groter, zodat de begraafplaats beter onderhouden kon worden, en in de vormgeving van de stenen kun je gaandeweg verschillende stijlen onderkennen. De stenen werden minder hoog en minder uniform. Over de versieringen, symbolen en materiaalgebruik van de grafmonumenten was van alles te vertellen.

Na de koffiepauze kwam ook de Joodse begraafplaats aan de orde. Deze is een stuk ouder dan de andere twee begraafplaatsen en heeft weer andere kenmerken. Van alle begraafplaatsen werden ook de indeling, het hekwerk bij de entree, de omheining en de gebouwen op de begraafplaats besproken. Gonna had een uitgebreide powerpointpresentatie gemaakt met veel foto’s en we werden gewezen op de symboliek in de vormgeving en versieringen van alles wat op deze begraafplaatsen te zien is. Dit, gevoegd bij haar heldere stem en goede taalgebruik, zorgde ervoor dat Jos Kaldenbach aan het eind van de avond kon constateren ‘dat er niemand in de pauze was weggegaan en dat Gonna het dus uitstekend gedaan had.....’ Persoonlijk kan ik voortaan ook met een andere blik naar een begraafplaats kijken.

In de vorige aflevering heeft u kunnen lezen dat in Munsterland Mecheld te Strote in 1659 met Berndt Leikinck trouwt en dat met hen het aanwijsbare voorgeslacht van de familie Impink begint. Vier generaties later zoeken twee nakomelingen uiteindelijk hun heil in Alkmaar. Een van deze twee, Joannes Bernard, is de stamvader van alle Nederlandse Impinks. De beschrijving van zijn nakomelingen is geëindigd met generatie VI. In dit deel vindt u de jongste generaties, bijgewerkt tot het einde van de 20^e eeuw.

Generatie VII tak A

Gerardus Impink, gistverkoper, tapper, geb. 3-12-1836, overl. 15-7-1920, tr. Castricum 13-9-1866 *Elisabeth Ijpelaan*, geb. Castricum 13-12-1841, overl. 4-6-1914, d.v. Cornelis Ijpelaan en Antje Leegwater.

Kinderen geboren te Alkmaar:

1. *Hendrina Margaretha Johanna*, geb. 14-7-1867, overl. 8-9-1868.
2. *Cornelis Hendricus*, geb. 12-9-1868, overl. 13-10-1868.
3. *Hendrina Margaretha Johanna*, geb. 16-7-1870, overl. 12-9-1870.
4. *Johanna Geertruida*, geb. 30-9-1871, overl. 1-4-1876.
5. *Geertruida Hendrica*, geb. 23-3-1873, overl. 31-3-1876.
6. *Cornelis Hendricus*, geb. 25-5-1874, zie generatie VIII.
7. *Hendricus Bernardus*, geb. 17-8-1875, overl. 25-2-1877.
8. *Cornelia Johanna Jacoba*, geb. 17-8-1875, overl. Velp 17-10-1938, tr. 28-4-1901 *Gerhardus Johannes Messelink*, overl. Velp 25-4-1947, 74 j. Ze kregen 10 kinderen allen te Velp geboren.
9. *Anthonius*, geb. 16-2-1877, overl. 24-3-1877.
10. levenloos jongetje, geb. 1-3-1879.
11. *Geertruida Elisabeth*, geb. 14-12-1880, overl. 29-6-1885.

Het gezin woont achtereenvolgens op Jerusalem, Ramen, Dijk en Westergeweg. Jerusalem is een herberg met een speelhuis, moestuin, hooischaar en stalling voor paarden en koeien, gelegen op de hoek van wat nu het Scharloo en Snaarsmanlaan is. Daar lagen toen in hoofdzaak tuinen. De huidige bebouwing kwam in 1890 tot stand, gevolgd door de Landstraten- en Emmakwartier. De Snaarsmanlaan was eens een onderdeel van de Oude Frieseweg die doorliep tot Heiloo. In de Ramen moet Gerardus een klein winkeltje hebben gehad. Zijn beroep was toen bakker, gistverkoper. In vroeger jaren was de Ramen de

afvoersloot van het raamveld dat daar gelegen heeft. In de periode voor 1591 bestond een verplichting bij de verkoop van woningen aan de Koningsweg dat voor 1591 hun erf gelegen aan/op het oude raamveld bebouwd moest zijn met een 'camer'. Het oude raamveld is vervangen door twee raamvelden buiten de stad. Een ten zuiden en een ten noorden. Gebrek aan woningen binnen de beveiligde stadsmuren is waarschijnlijk de reden.

De aankoop van een winkelhuis "Het Schermerwapen" aan de Dijk op 24 januari 1871 sectie B 107 groot 54 el voor f 2939,- doet het gezin verhuizen. Gerardus treedt in de voetsporen van zijn vader. Hij is vanaf nu kastelein, tapper. Aan de Dijk sterven zes van de elf kinderen. In die tijd sterft één op de vijf baby's. De hygiëne is nog ver te zoeken. Er zijn open riolen, veel sloten, open mesthopen en vuilniskuilen. In en rond Alkmaar zo'n 50 in getal. Het drinkwater is vervuild, de huisvesting slecht. De gemeente doet er alles aan om de toestand te verbeteren. De Laat en Heul worden gedempt gevolgd door Baansloot en Keetkolk. Om de Laat de dempen wordt een deel van de vest bij de Doelenstraat afgegraven. De Ramen is bestraat tegelijk met de Korte- en Lange Nieuwesloot, als Gerardus daar nog woont: kosten f 10.171,-. Waterputten worden geslagen. Alleen aan de Achterweg verkrijgt men goed drinkwater. Bij graafwerkzaamheden in de Wortelsteeg vindt men een welput met goed drinkwater in 1879. Een drinkwaterleiding komt tot stand in 1886. Aan het eind van dat jaar zijn 600 aansluitingen gereed. Secreten (WC's) en mesthopen langs de openbare weg worden verboden, alsmede het afvoeren van fecaliën in riolen, goten of grachten, of in kuilen te verzamelen. Een tonnenstelsel wordt ingevoerd in 1881 met een proef van 118 tonnen. Bij een eeuw is het tonnenstelsel in gebruik, zo ongeveer tot in de jaren zeventig van de 20^e eeuw.

Als de tijd daar rijp voor is zoeken Gerardus en Elisabeth een andere woonplek. Het wordt te vol in huis want ook Cornelis, die inmiddels gehuwd is met Anna Schouten, woont bij hen in met drie kinderen. Het wordt 'Villa Maria' aan de Westerweg gekocht op 12-12-1899 voor f 1940,-, met erf aan de Verlaatjesbrug sectie E nr. 595 groot 2 a 4 ca. Daar overlijdt Elisabeth in 1914. Bij haar begrafenis moesten, op last van Keetje haar dochter, alle kleindochtertjes in witte jurkjes verschijnen. Gerardus sterft op 83-jarige leeftijd in 1920. Hij heeft een lang leven gehad. Van onze tak is hij de oudste geworden, gevolgd door tante Marie, de zus van mijn vader, die 82 jaar is geworden, overleden op 1-8-1994. Elisabeth was een rijzige vrouw en Gerardus een trotse man die, tijdens het wandelen, altijd zwierig met zijn wandelstok liep te zwaaien.

Generatie VIII tak A

Cornelis Impink, resp. schilder, tuinman, kastelein, boer en bouwer, schilder, geb. 25-5-1874, overl. Heemskerk 4-2-1941.

Tr. (1) St. Pancras 28-4-1897 *Anna Schouten*, geb. Koedijk 6-3-1871, overl. Alkmaar 16-9-1916, d.v. Jan Schouten en Sijtje Diemer.

Tr. (2) 25-7-1917 *Cornelia Kuijs*, 52 j, wed. v. Jacobus van den Bosch, geb. Limmen, overl. Heemskerk 30-3-1947, d.v. Jan Kuijs en Antje Brakenhof.

Kinderen uit het 1^e huwelijk geboren te Alkmaar op de Dijk:

1. *Gerardus Johannes*, geb. 19-3-1898, overl. 19-8-1917.
2. *Elisabeth Cornelia*, geb. 8-10-1899, overl. 27-7-1919.
3. *Lucia Alida*, geb. 8-10-1899, overl. 29-7-1914.
4. *Cornelia Geertruida*, geb. 28-8-1901, overl. 6-10-1916.
5. *Johannes Gerardus*, geb. 20-9-1902, overl. 30-3-1951.
Zie generatie IX, mijn vader.
6. *Petrus Jacobus*, geb. 12-1-1904, overl. 7-12-1908.
7. *Jacobus Theodorus*, geb. 15-7-1905, overl. 10-1-1908.
8. *Cornelis Hendricus*, geb. 31-8-1906, overl. 14-6-1906.
9. *Jacobus Theodorus*, geb. 18-6-1908, overl. 8-5-1911
10. *Petrus Jacobus*, geb. 18-6-1908, overl. Medemblik 29-9-1952,
timmerman, tr. 't Veld 31-8-1935 *Afra Wilhelmina Bakker*,
onderwijzeres, geb. Harenkarspel 18-4-1909, overl. Medemblik
10-2-1975, d.v. Jan Bakker en Jantje Mul. Zes kinderen zijn uit dit
huwelijk geboren, allen te Medemblik van wie er twee nog in leven
zijn. Hun enige zoon *Jan* trok naar Duitsland waar hij is gehuwd met
Anja Sanders, van haar gescheiden, en aldaar te Karlsruhe overleden,
zoon Frank en dochter Maaike achterlatend.
11. *Maria Anna*, geb. 17-1-1912, overl. Heemskerk 1-8-1994,
tr. Heemskerk 14-6-1934 *Johannes Mathias Smit*, geb. Ursem
1-7-1904, overl. Heemskerk 22-4-1987, z.v. Jan Smit en Marijtje
Koopman. Ze krijgen 13 kinderen allen geboren te Heemskerk.

Nadat zijn vader is gaan rentenieren zet Cornelis het bedrijf voort. Het is daar een gezellige boel als op vrijdag en zaterdag de paarden- en varkensmarkt op de Dijk wordt gehouden. De deuren naar de achterkamer staan dan open, want 'boeren hebben ruimte nodig' zegt tante Marie. Anna runt in hoofdzaak het café. Cornelis heeft zijn tuin op Rochdale even buiten de stad. Zijn tuinderij is gelegen aan de Blekersloot en Molentocht, sectie F nr. 164, groot 1 ha, 69 a, 60 ca. gekocht in 1912 voor f 5820,-. Op die tuin wil Cornelis een

huis bouwen. Docht de stadsuitbreiding gooit roet in het eten. Het Rochdale kwartier is in voorbereiding.

Na de dood van grootmoeder Elisabeth, komt grootvader Gerardus inwonen op de Dijk. Maar niet voor lang, dan trekt het hele gezin van Cornelis mee naar de Westeweg. Het pand aan de Dijk wordt verkocht. Na verloop van tijd als Anna is overleden en Cornelis al een poos met Cornelia Kuijs is getrouwd, overlijdt ook Gerardus.

De dreigende uitbreiding van de stad noodzaakt Cornelis om zijn tuin aan de gemeente te verkopen. Nieuwe wegen worden gezocht. De familie verhuist naar Nieuw Niedorp, welk deel van het dorp tot de RK Parochie van 't Veld hoort. Daar trouwen Jan, en Piet. Cornelis verhuist nogmaals. Nu naar Heemskerk, waar hij zijn schildersberoep weer uitoefent. Hij en Cornelia Kuijs komen daar te overlijden.

Het gezin van Cornelis Impink en Anna Schouten. Vanaf links: Corrie, Kees, 'opa', Gerard, Piet, Bets, Anna Schouten, Luus en Jan. Marie is nog verborgen in moeders schoot. Foto privé-collectie.

Generatie IX tak A

Johannes Gerardus Impink, tuinman, kaas- en botermaker, melkhandelaar, laborant, melkcontroleur, geb. Alkmaar 20-9-1902, overl. Alkmaar 31-3-1951,

tr. 't Veld 23-5-1928 *Elisabeth Korver*, geb. Nibbixwoud 14-5-1903, overl. Alkmaar 21-9-1955, d.v. Jan Korver en Catharina Veken.

Met de zonen van Jan waaiert deze familietak weer uit, onderverdeeld in 6 loten.

Kinderen, de eerste tien geboren in 't Veld, het laatste in Alkmaar:

1. *Cornelis Johannes*, geb. 9-5-1929, (loot 1)
2. *Anna Catharina*, geb. 6-12-1930, tr. Alkmaar 8-9-1956 *Jacobus Gerardus Stierp*, geb. Limmen 12-8-1930, overl. Oudorp 13-7-1999, z.v. Anthonius Stierp en Guurtje Hes.
3. *Johannes Jacobus*, geb. 11-5-1932, (loot 2)
4. *Adrianus Josef*, geb. 10-10-1933, (loot 3)
5. *Catharina Maria*, geb. 26-6-1935, overl. 22-7-1935.
6. *Gerardus Johannes*, geb. 23-8-1936, (loot 4)
7. *Petrus Jacobus*, geb. 12-11-1938, (loot 5)
8. *Jacobus Johannes*, geb. 19-4-1941, (loot 6)
9. *Catharina Elisabeth*, geb. 27-9-1942, tr. Oss 26-5-1966 *T. Tel*
10. *Maria Cornelia*, geb. 31-7-1944
11. *Geertruida Catharina Maria*, geb. 3-4-1947, tr. *D. Tol* en *W. van Staten*.

Vader Jan was mede-oprichter van de bond van grote gezinnen in 't Veld. Hij maakte de doelstelling ook waar. Gelovig als hij was is op hem van toepassing 'Zou ik armoe lijden van één mondje meer, och waar mensen strijden helpt de Heer'. Jan was heel sociaal voelend en lid van de vakbond. Een berichtje in het boekje 'Tets verteld over Zijdewind en 't Veld' vermeldt dat 'in 1938 aan de werknemers die ter plaatse werkten voor het eerst kinderbijslag op vrijwillige basis werd uitgekeerd. De voorloper op de verplichting? Dat kostte de werkgever 2% boven het loon. Jan Impink kwam de eer toe zich daarvoor te hebben ingezet.

Jan was werkzaam bij de coöperatieve zuivelfabriek 'Nooit Gedacht' in 't Veld. Als gevolg van de oorlog in 1940-1945 moest de zuivelfabriek worden gesloten. Het personeel ging over naar de zuivelfabriek 'CZ Lutjewinkel' in Winkel. Daar moest Jan kisten repareren wat hem niet beviel. Toen de kans daar was nam hij de melk- en uitventwijk over van Jan Admiraal en later de karnemelkwijk van Jan Jansen uit de Kampen. Zo werd Jan de dorpsmelkboer en met wat bijklusjes kwam hij met zijn gezin de oorlog en de hongerwinter door. In 1946 keerde hij terug naar Alkmaar, zijn geliefde geboortestad. Daar waren studiemogelijkheden voor de kinderen Na een vijfjarig verblijf aldaar, sterft Jan in 1951 gevolgd door zijn vrouw Betje in 1955.

Generatie X tak A, loot 1

Cornelis Johannes Impink, boekhouder, administrateur, geb. 't Veld 9-5-1929, overl. Alkmaar 15-2-1994, tr. Alkmaar 15-11-1956 *Martha Maria Thoës*, geb. 11-12-1933, d.v. Simon Thoës en Clasina Molenaar.

Kinderen geboren te Alkmaar:

1. *Elisabeth Clasina Maria*, geb. 1-10-1957
2. *Martha Johanna*, geb. 27-4-1959, tr. 21-12-1979 *Teunis Zijlstra*.
3. *Paulus Martinus*, geb. 7-11-1961, tr. 23-9-1983 *Gerardina Geertruida Leyen*, geb. 9-8-1963, d.v. A. Leyen en G. Vredevoort. Kinderen: *Maarten*, geb. 9-8-1985, *Sigrit*, geb. 16-10-1986, overl. 10-12-1986, *Dennis*, geb. 9-6-1988.

Generatie X tak A, loot 2

Johannes Jacobus Impink, bloemist, geb. 't Veld 11-5-1932, tr. Oudorp 26-4-1957 *Wilhelmina van Westen*, geb. Oudorp 6-1-1932, overl. Heerhugowaard 26-9-1987, d.v. Piet van Westen en J. Madiol.

Kinderen, de eerste twee geboren in Krommenie, de volgende in Heerhugowaard:

1. *Jacoba Wilhelmina*, geb. 12-7-1958, tr. Heerhugowaard 7-6-1978 *Ron Machielse*.
2. *Elisabeth Petronella*, geb. 13-10-1959, tr. Heerhugowaard 13-1-1983 *Cor de Boer*.
3. *Wilhelmina*, geb. 20-8-1962, tr. Heerhugowaard 15-7-1985 *Jan Plas*.
4. *Johannes Gerardus*, geb. 5-5-1964, tr. Obdam 2-3-1992 *Mariëthe Kunis*.
5. *Petrus Hendricus*, geb. 28-5-1966, samenwonend met *Caby Schneyder*, twee dochters.
6. *François Marie*, geb. 22-8-1971, samenwonend met *Esther Jansen*.

Generatie X tak A, loot 3

Adrianus Josef Impink, meubelmaker, geb. 't Veld 10-10-1933, geëmigreerd naar Australië in 1964, overl. Wangaratta 1998, tr. Alkmaar 13-4-1956 *Maria Stuijffbergen*, geb. 9-6-1933, d.v. N. Stuijffbergen en M. Beemsterboer.

Kinderen, de eerste twee geboren in Alkmaar, de volgende in Australië:

1. *Johannes Nicolaas*, geb. 14-2-1957, tr. Shepparton 5-10-1989 *Judy Sewell*, d.v. Jim Sewell. Ze hebben één zoon *Jeremy*, geb. East Warburton.

2. *Maria Johanna*, geb. 23-1-1959, tr. Wangaratta 5-12-1981 *Peter Fairbanks*.
3. *Adrianus Josef*, geb. 9-5-1967, tr. Wangaratta 6-4-1991 *Patricia Anne*. Ze hebben één zoon *Chris* en twee dochters *Cassie* en *Rebecca*.
4. *David Petrus*, geb. 9-5-1967, tr. Wangaratta 10-10-1998 *Cheryl Louise Thrum*. Ze hebben één zoon *Nicolas*.
5. *Elisabeth Maria Catharina*, geb. 12-7-1970, overl. Wangaratta 3-1-1972.
6. *Elisabeth Maria*, geb. 3-2-1973.

Generatie X tak A, loot 4.

Gerardus Johannes Impink, boekhouder, geb. 't Veld 23-8-1936, tr. Alkmaar 10-1-1962 *Veronica Anna Kaldenbach*, geb. 11-7-1940, d.v. J. Kaldenbach en G. Klaver.

Kinderen uit dit huwelijk geb. Alkmaar:

1. *Franciscus Johannes Jozef*, geb. 28-10-1963, tr. De Rijp 4-4-1989 *Vera Lucia Lorenzo*, d.v. Laurent François Lorenzo en Geraldice Terese Lorenzo. Kinderen geb. te Amsterdam: *Caio* en *Mark* 21-10-1993 die de naam van de moeder dragen.
2. *Lucas Gerardus*, geb. 23-10-1966, tr. Den Helder 9-9-1991 *Elles van Deurzen*.

Generatie X tak A, loot 5

Petrus Jacobus Impink, meubelmaker, geb. 't Veld 12-11-1938, tr. Alkmaar 27-6-1964 *Margaretha Maria van Paridon*, geb. Katwijk 4-10-1932, d.v. J. van Paridon en H.M. van Schie.

Kinderen geboren in Alkmaar:

1. *Elisabeth Venantia Maria*, geb. 6-10-1968, samenwonend met *Fred Smit*
2. *Leonardus Petrus Johannes*, geb. 6-10-1970, samenwonend met *Joyce Brouwer*, één dochter *Fabiëne*.

Generatie X tak A, loot 6

Jacobus Johannes Impink, onderwijzer, geb. 't Veld 19-4-1941, tr. Alkmaar 24-11-1965 *Engelina Tames*, geb. 21-4-1941, d.v. J. Tames en J. Komen.

Kinderen, de eerste 2 geboren in Tuitjenhorn, de laatste in Zwaagdijk-Oost:

1. *Johanna Elisabeth*, geb. 28-10-1966, tr. Rotterdam 24-8-1992 *Bart den Boer*.
2. *Jacoba Engelina Maria*, geb. 15-8-1968.
3. *Johannes Anthonius*, geb. 11-7-1972.

Het vorenstaande is een uittreksel van het boek 'Een spoor in de tijd, van Immkinck tot Impink', door A. C. Stierp-Impink, Alkmaar juni 1989. Uitg. Pirola Schoorl, ISBN 90 6455 084 0. Het boek is uitverkocht.

Het berust bij de volgende archieven: Rijksarchief Haarlem, Regionaal Archief Alkmaar, Gemeente Archief Rotterdam, Het CBG in Den Haag en het Genealogisch Verenigingscentrum van het NGV in Weesp.

Geraadpleegde bronnen:

Hofjes en Poorten, door P. J. Glas 1908.

Periodiek Oud Alkmaar 1943, door Th.P.H. Wortel.

De afdeling HNK in de openbare bibliotheek

Ter gelegenheid van de boekenweek, die dit jaar in het teken van de geschiedenis stond, werd de afdeling HNK uitgenodigd door enkele bibliotheken in de regio om aanwezig te zijn bij een historische markt. De afdeling werd door diverse leden vertegenwoordigd in Heerhugowaard, De Mare en de binnenstad van Alkmaar. Vooral deze laatste presentatie was een groot succes, naar aanleiding waarvan de 8 Oktobervereniging heeft gevraagd of we in oktober bij eenzelfde soort markt acte de présence willen geven, hetgeen inmiddels is toegezegd.

Wil Hermanus (links) geeft informatie.

Van ruilen komt huilen.....

Gert Mooij

Tijdens het doorwerken van de archiefstukken in het archief in Alkmaar komt Gert Mooij bij tijd en wijle opmerkelijke aktes tegen. In ORA Bergen inv. 2158 (1658-1673) is na de akte van 11-1-1673 een document ingebonden dat om een duistere zaak gaat, letterlijk wel te verstaan. Twee mannen sluiten bij kaarslicht een deal en besluiten elkaars paarden te ruilen. Dat pakt toch niet helemaal goed uit.

Pieter van den Velden, eijser, contra, Pieter Cornelisz, ouwe Piet, bergen, gedaeghde.

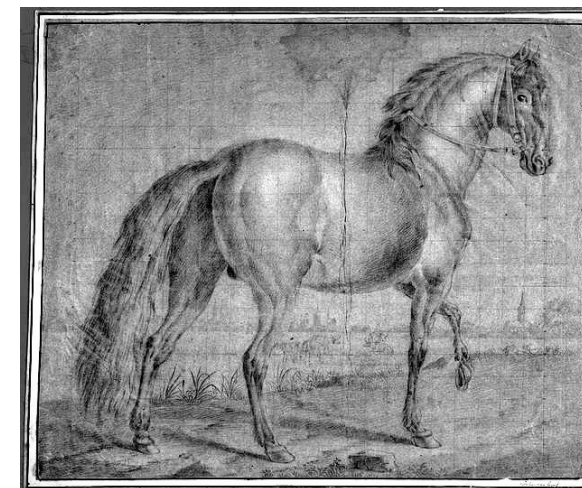
De eijser ende is waer, dat hij met den gedaeghde, op den vijftwintichsten November 1669 des avonts bij de Keers, heeft geroijlt om paerden; met den expresse conditie, also het te duijster waer om de paerden te bequaem te cunnen sien, dat echter elc met sijn geroijlde paert soude naar huijs rijden, en bij aldien bij den een, of den ander des anderen daegs wierde bevonden 't paert niet van sessen claer te sijn *), dat men in sulcken geval dat paert op dien dach soude mogen wederom brengen, mits betalende de wijn-coop daerop verteert, en de roijl als dan soude off sijn. En also bij den eijser des anderen daegs is bevonden 't paert te hincken en dien volgende niet van sessen claer is **) So concludere den eijser dat de roijl sal werden verclaert voor nul, en dat den gedaeghde sal werden gecondemneert 't geroijlde paert met het toegegeven gelt, aen den eijser wederom te geven, ende sijn verroijlde paert als dan weder om te nemen. Cum expensis.

In de kantlijn:

*) of anders de hoeven en benen niet goet

**) Item ende 't selve paert oock des anderen daegs voor 12 uren weder om gebracht en de roijl off geseijt.

Tekening van J. van Gool uit 1735. Bron: Beeldbank RAA

Stamreeks van Tietje Nannes Ronner

In de vorige aflevering van dit blad, bij de introductie van onze voorzitter Truus Schoehuijs, werd al geschreven over de stamreeks van haar overgrootmoeder Tietje Nannes Ronner. Door ruimtegebrek kon deze niet geplaatst worden. In dit nummer maken we het goed.

Generatie I

Nicolaus Joachim Ronner, geb. Homburg (in de Harz), chirurgijn.

Hij was eerst chirurgijn in het Staatse leger, gevestigd in het garnizoen Coevorden. Later, na de dood van zijn eerste vrouw, hertrouwde hij een vrouw uit Coevorden en vestigde zich te Hantum als chirurgijn.

tr. (1) NN, tr. (2) Aeltjen Hendriks Meijerinck.

Generatie II

Berend Nicolaas Ronner, geb. Hantum 13-9-1685, chirurgijn.

Hij vestigde zich met zijn vrouw te Dokkum. .

Tr. Antje Feikes.

Generatie III

Feyke Berends Ronner, geb. Dokkum 24-1-1723, meester schoenmaker, schoenenwinkelier, tr. (1) Dokkum 22-12-1743 Fijtje Fockes, overl. 1744, tr. (2) ca 1745 Janke Arjens, ged. Dokkum 19-12-1719.

Generatie IV

Berend Feykens Ronner, geb. Dokkum 17-11-1748, meester kuiper.

Hij was blijkbaar een welgestelde burger, hij was tweemaal lid van de vroedschap van Dokkum.

tr. Dokkum Fokeltje Sytses Hansma, geb. Dokkum 4-11-1750.

Generatie V

Arjen Berends Ronner, geb. Dokkum 15-11-1778, scheepsbouwersknecht, overl. Gent 22-4-1816.

Om zich financieel te verbeteren nam hij in de Franse tijd dienst in het leger. Als fuselier bij de 5e comp. 1e bataljon, sneuvelde hij. Hij stierf in het militaire hospitaal te Gent. Zijn weduwe kon van het uitgekeerde geld, een winkeltje beginnen aan de Bargemerck in Dokkum. .

tr. Dokkum 27-3-1803, Rinke Gabes Sprietsma, geb. Leeuwarden 8-4-1784, winkelierster, overl. Dokkum 31-12-1834.

Generatie VI

Nanne Arjens Ronner, geb. Dokkum 5-5-1812, schuitmaker, overl. Dokkum 4-12-1856, tr. ald. 16-8-1840 Jantje van Dijk, geb. Dokkum 18-1-1819, overl.

Dokkum

Bij haar huwelijk was ze minderjarig. Voogden waren haar oom Pier Osinga, veerschipper te Leeuwarden, en haar zwager Lubbert Ritske Kiestra, die getrouwd was met haar zus Trijntje. .

Bij het overlijden van Nanne, waren er 3 minderjarige kinderen.

Ze tr. (2) Dokkum 18-12-1864 Kornelis Velding, kruidenier, overl. 1880.

Niet onbemiddeld.

Bij het overlijden van Kornelis waren er 4 minderjarige kinderen.

Generatie VII

Tietje Nannes Ronner, geb. Dokkum 29-3-1846, overl. ald. 23-2-1920, tr.

Dokkum 25-8-1870 Harmen de Vries, geb. Dokkum 25-9-1845.

Aanvulling genealogie Poland

Ank Poland

In mijn genealogie van Toontje Poland (HNK juni 2004) gaf ik aan dat er weinig bekend was over de moeder van Toontje. Ik had slechts een vermoeden wie de ouders waren, miste de huwelijksdatum en kon evenmin vinden waar en wanneer zij was overleden. Daar is nu enige verandering ingekomen.

In het artikel in Ons Erfgoed, 13^e jrg/1, 'De vredegerichten in Noord-Holland 1811-1838' werd ik gewezen op een proces verbaal van 7-5-1811, waarin **Johanna van den Berg** onder curatele werd gesteld. De volgende passage geeft weer waar het om gaat: 'gemelde Johanna of Jeanne van den Berg, weduwe Poland, bevond zich niet alleen in eene staat van Sinneloosheid, maar zelve in eene staat van swaare krankzinnigheid, hebbende zoo als uijt gemelde bijlagen bleek, zig geheel nakend opentlijk, en op s'Heerenstraaten vertoond, maar zelve getracht zig het leeven te beneemen, zijnde zij tusschen den seventiende en achttiende April jongstleeden uijt een regenbak gered, alwaar zij was ingesprongen aparent met oogmerk om langs dien weg een eijnde aan haar leeven te maken, zijnde deeze stap door haar geschied na dat zij bevoorens veele blijken van krankzinnigheid hadgegeven, zoo door de disordres die zij in haar hujs aanregtten, als door haare verdere handelingen; blijkende dit een en ander uijt het Proces verbaal van de Maire deeser stad, van dato den agtienden April laatstleden.'

De vrederechter besloot dit geval voor te leggen aan de rechter van de rechtbank van de eerste aanleg. Helaas zijn deze gegevens verloren gegaan en zullen we niet weten wat er is besloten rond de situatie van Johanna en 'haar tijdelijke fortuin' de kinderen.

Bij dat proces waren twee zwagers betrokken, n.l. **Lammert de Ruijter** en **Jan Jonker**. Dit gegeven bood weer een aanknopingspunt om het gezin van de vermoedelijke ouders van Johanna nader te bekijken.

Lammert de Ruijter woonde in Katwoude en was getrouwd met **Marijtje van den Berg**. Marijtje bleek daar te zijn overleden op 6-10-1818. Tot mijn verrassing gaf deze overlijdensakte zeer uitgebreide informatie. Allereerst werd haar exacte geboortedatum erin vermeld, waardoor ik de bevestiging kreeg dat ik de juiste ouders had getraceerd. Tevens werd melding gemaakt van het feit dat haar doodsoorzaak 'een gewelddadige zelfmoord' was. Zij was 49 jaar geworden.

Haar oudste zus, **Grietje van den Berg**, bleek getrouwd te zijn (geweest) met Jan Jonker, de andere zwager die betrokken was bij het proces verbaal.

Het rooms-katholieke gezin Van den Berg uit Monnikendam zag er als volgt uit: (alle gegevens van Monnikendam, tenzij anders vermeld)

Generatie I.

Dirk van den Berg(h), wonend binnen de stad Monnikendam, begr. 23-12-1788.

tr. 1. NN

tr. 2. 29-8-1767 **Margarita (Grietje) Gu(t)ters**, van Monnikendam, j.d., begr. 11-10-1776.

tr. 3 27-4-1777 **Aaltje Hendriks Henghout**, komt van Zuijderwoude, begr. 28-7-1781.

tr. 4 (met dispensatie) 27-4-1784 **Marijtje Harmens van der Heijden**, Mennoniet, geb. Monnikendam, wed. van Roelof Roos, tr. 3. 5-11-1789 Barend Kattendam.

Uit het 2^e huwelijk:

1. **Margarita (Grietje)**, ged. 16-5-1768, doopget: Grietje Kempers, overl. voor 1811, tr. 5-4-1794 Jan Klaas Jonker.
2. **Maria (Marijtje)**, ged. 9-11-1769, doopget: Jan van den Berg en Maria Jacobs, overl. Katwoude 6-10-1818 zie generatie II.
3. **Anna (Johanna)**, ged. 16-10-1771, doopget: Maria Grutters, tr. **Jan Hendriksz Poland**.
4. **Gertrudis (Geertruij)**, ged. Broekerveer 10-1-1774, doopget: Gertrudis Roelvink, begr. 15-5-1776.
5. **Adrianus**, ged. 2-2-1776, doopget. Henrica Haskensch, begr. 30-11-1776.

Uit het 3^e huwelijk:

6. **Ariaan**, ged. 17-9-1778, doopget: Marijtje Caarhof, begr. 15-4-1784.
7. **Henricus**, ged. 22-7-1781, doopget: Marijtje Caarhof. tr. 13-11-1803 Trijntje Lankes.

Uit de 4^e relatie:

8. **Jan Aris**, ged. 26-1-1783, doopget: Marijtje Greuters. Jan Aris is een zoon van Dirk en Marijtje van der Heijden.
9. **Maria Elisabeth**, ged. 22-3-1784, doopget: Marijtje Greuters.
10. **Adrianus**, ged. 10-4-1786, doopget: Marijtje Greuters.
11. **Geertruij**, geb. 3-12-1789, doopget: Marijtje Greuters.

Met betrekking tot dit laatste kind is er toch wel iets bijzonders aan de hand. De vader is namelijk begraven in december 1788 en in het RK-doopboek staat zij als dopeling vermeld op drie december 1789. Ik vermoed echter dat het geboortjaar 1788 moet zijn, omdat haar moeder, Marijtje van der Heijden, hertrouwt in november 1789. Haar volgende kind werd geboren in november 1790.

Generatie II

Marijtje van den Berg, ged. 9-11-1769, overl. Katwoude 6-10-1818.

tr. 1. Monnikendam 22-4-1798 Jan Willems Karhof

tr. 2. Monnikendam 22-11-1801 **Lammert Pietersz de Ruijter**

Marijtje en Lammert woonden in Katwoude, huisnr 25.

Lammert de Ruijter overl. Katwoude 15-9-1780, 44 jaar, landman te Axwijk, geb. 19-12-1780 als zoon van Pieter de Ruijter en Kaatje Houtman.

Tenslotte kan nog een aanvulling vermeld worden die betrekking heeft op het gezin waaruit **Toontje Poland** afkomstig is. Er is namelijk nog een ouder broertje gevonden. Hij is niet in Alkmaar geboren, maar waarschijnlijk in de plaats waar de ouders zijn getrouwd. Vooralsnog is die onbekend.

Het gaat om:

1. Hendrik, ged. sept. 1793, begr. Alkmaar 22-6-1794 (¾ jaar)

Wilt u de resultaten van uw onderzoek delen met anderen?

Heeft u een bijdrage voor dit blad?

Reacties, tips en kopij kunt u altijd insturen.

Voor redactiegegevens zie omslagpagina.

In het jaar voorafgaande aan de viering 'Alkmaar 750 jaar', is een werkgroep van HNK-leden actief geweest met de voorbereiding van een aantal artikelen voor publicatie op landelijk of afdelingsniveau. Een van de onderwerpen betrof de kaasmarkt. Het door H. Zonneveld en M. van Brenk verzamelde materiaal was teveel voor één artikel en is daarom opgesplitst. Twee kwartierstaten (van de kaasvader en oud-kaasvader) die eerder in dit blad gepubliceerd zijn, maakten er deel van uit. Een overzicht van vele personen die een functie bekleedden bij de kaasmarkt zal op de jubileum CD-rom verschijnen!

Het artikel dat hierna volgt, vormt het laatste deel van hun onderzoek. Het bestaat uit een toelichting op de kaasmarkt, gevolgd door een aantal genealogische fragmenten van personen die actief waren op de kaasmarkt en op de één of andere wijze de aandacht op zich vestigden. De afgelopen periode heeft de redactie, geholpen door J.W. Balder van het Regionaal Archief Alkmaar, gelegenheid gehad om de fragmenten nog wat uit te breiden. We willen J.W. Balder op deze plaats heel hartelijk bedanken voor zijn kritische blik, substantiële bijdrage en enthousiaste medewerking. Het artikel zal in delen verschijnen. In dit nummer vindt u de fragmenten Warmenhuijzen, Cobjier en Bootsman. In het vervolg zullen Lommert, Van Tuijl, Ormé en De Leeuw aan bod komen.

Inleiding

Het volgende devies staat in het Waaggebouw: 'Een valse waag is de Heer een gruwel en daarentegen een vol gewicht is zijn welbehagen'.

In de Nederlandse geschiedenis zijn er verschillende steden met een kaasmarkt geweest. De markt van Alkmaar is meer malen met opheffing bedreigt, o.a. in de crisisjaren van de 20^e eeuw, maar het bestaan ervan heeft stand gehouden. Alkmaar kent al in 1365 een kaasweegschaal. In 1622 wordt er officieel een kaasgilde opgericht. Over de kaasmarkt en kaasdragers van Alkmaar is veel bewaard gebleven in het Regionaal Archief Alkmaar. De heren S.H. van Drunen en W.A. Fasel hebben er veel onderzoek naar gedaan. Van Drunen heeft in de 2^e helft van de 20^e eeuw decennia lang o.a. het Oud Notarieel Archief van Alkmaar systematisch doorgewerkt. Fasel was van 1968-1986 archivaris van Alkmaar.

Het kaasdragersgilde

Het kaasdragersgilde van Alkmaar is verdeeld in vier vemen of groepen door de stad gereguleerd, met elk een eigen kleur t.w.: rood, groen, geel of blauw. Ieder veem bestaat uit zeven kaasdragers. De kaasdragers dragen hun eigen kleding met een strooien hoed (bij opkomst van het toerisme, ca. 1920 een wit pak) en op de hoed een gekleurd lint: rood, groen, geel of blauw. Dit zijn de kleuren van de vemen om onderscheid te maken bij welke groep of veem je thuishoorde. Deze typische hoeden dateren van 1773.

De kaasvader of opzichter staat aan het hoofd van deze vemen. Als teken hiervan draagt hij een zwarte stok met zilveren knop. Hij is aangesteld door het gemeentebestuur. Naast de kaasvader is de tasman, of penningmeester, een belangrijke persoon. Hij is herkenbaar aan een zwart leren tas voor de buik. De tasman zet bij het wegen van de kaas de gewichten op de weegschaal en regelt financiën. Een kaasdrager is eerst noodhulp en wordt later vastman (iemand die in vaste dienst is). Hij kan soms jaren noodhulp zijn. Een vastman heeft dan een aantal noodhulpen onder zich, die voor hem werken en aan het eind van de dag worden ze door de vastman betaald. De vastman zelf zit dan tijdens de handel in de wachtruimte, te roken en alles gade te slaan, totdat de handel voorbij is. Het zware werk laat hij aan de noodhulpen over.

In ieder veem wordt om de twee jaar een 'overman' benoemd. Hij is herkenbaar aan een zilveren schildje met een lintje in de kleur van zijn veem. Daarnaast benoemt het gildebestuur nog een 'provoost' en een 'knecht'. De provoost is het gildebestuur behulpzaam en wordt door de kaasdragers beul genoemd. Hij noteert namelijk laatkomers op een schandbord en inde ook de daarmee gepaard gaande boetes. De provoost herken je aan een zilveren kaasberrie, hangend aan een lint in de kleur van zijn veem. De knecht is de klusjesman van het gilde.

Bij de aanstelling tot kaasdrager is hij verplicht een halve ton bier en de benodigde pijpen en tabak, zes stuivers aan de vader te geven. Deels geldt dat nog steeds: bij de aanstelling als kaasdrager betaalt hij het tonnetje bier, maar geen pijpen en tabak meer. Als een kaasdrager overlijdt, dan komt erover de baar een dekkleed met aan weerszijden een schild met kaasdragers in de kleur van het veem waarbij hij gediend heeft.

De kaasdragers hebben het Waaggebouw ook als hun residentie kunnen beschouwen.

Voor toerisme wordt er tegenwoordig zo'n 30 ton kaas verhandeld.

Dagindeling

Een kaasdrager moet 's morgens om zeven uur aanwezig zijn, soms de avond ervoor al als er veel kaas wordt aangevoerd. De kaaszetters leggen voor de kaasmarkt de kazen klaar en tijdens de kaasmarkt stapelen zij de kazen op berries. Het hele waagplein, en soms ook de Houutil, ligt vol met diverse soorten kaas. De kaasdragers vervoeren de kaas naar de waag om gewogen te worden en vervolgens naar de kar of boot van de koper.

De ingooiers halen de kazen van de berrie, of de karren, en gooien ze terug in de vrachtwagens die op de Marktstraat wachten. Ingooiers vallen overigens ook wel in als kaasdrager en kunnen na verloop van tijd doorstromen in het gilde.

Voordat de handel begint, wordt er gedobbeld. De vastman die gewonnen heeft, mag als eerst de noodhulpen uitzoeken en neemt de beste lopers (de snelle jongens). Zo kan een noodhulp wel tien jaar noodhulp blijven.

Na twee jaar (stage periode) word je gewoonlijk vastman en krijg je van de kaasvader een bijnaam, zoals bijvoorbeeld begin jaren twintig 'de Bullebeer', 'de Suikerbuik', 'Koffiestroop', 'de Telefoonpaal' en 'Ranja'.¹

Uit de aantekeningen van S. H. van Drunen en W.A. Fasel hebben we enkele leden van het kaasgilde geselecteerd en aanvullende genealogische gegevens erbij gezocht.

Arie Warmenhuizen

Bij 'ziekte of door ouderdom onvermogen te werken', kreeg men een uitkering die thuis werd afgegeven. Op 6 juli 1726 werd bijvoorbeeld een regeling getroffen voor Arie Warmenhuizen.

Heeft Arie Warmenhuizen zijn bediening als vader van de kaasdrager mits zijn ouderdom neergelegt ende dat 80 gld. jaarl. zal behouden zijn leven lang gedurende. En is aangesteld Dirk Dirkxz Cobjier op een tractement van f 100,- soolang Arie Warmenhuizen leeft, ende na desselfs overlijden voor f 150,-

*Tekening van kaasdrager
R. Bankert 1931
bron: Beeldbank Reg. Archief
Alkmaar.*

mitsgaarders dat so wanneer Catalijntje sterft of uijt het huijs onder de waag vertrekt, de vrije bewoninge daar van aan hem sal worden gelaten.²

- I **Adriaen Pietersz (Warmenhuizen)**, sijdekraemer, begr. Alkmaar 14-11-1653. *Sint Laurenskerk, Suijderkapel E 8. Het graf werd op 18-11-1653 eigendom van Anna Sijmons.[legger],*
tr. voor 20-5-1634. *Ze maken op 20-5-1634 een testament. [ONA 84 blz. 198] Anna Sijmons, zijdewinkelierster. Ze laat op 28-10-1659 een testament maken waarin de kinderen Pieter, Jan en Grietje worden genoemd. [ONA 220 blz 140], d.v. Sijmon Willemsz en Grietgen Aereans.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Adriaensz (zie II).*
2. *Pieter Adriaansz, overl. na 28-10-1659, otr. Alkmaar 28-4-1658, tr. Alkmaar 12-5-1658, jm Annastraat, jd Achterdam, Aafje Hermans*
3. *Grietje Adriaans, overl. na 28-10-1659*

- II **Jan Adriaensz Warmenhuizen**, begr. Alkmaar 30-5-1673. *Sint Laurenskerk Zuiderkruis nr. 8.*

otr. Alkmaar 4-4-1660, huw. voorw. 15-4-1660 [ONA 231 blz 54r]

Maartje Wouters, begr. Alkmaar 11-11-1704. *Ze hertr. Gerrit Pietersz Pontman.*

Uit dit huwelijk:

1. *Arie Jansz, geb. ca 1660 (zie III).*
2. *begr. Alkmaar 20-10-1681, baarkind (hele kleine kinderen werden in een kistje in de armen gedragen, de kist van een wat groter kind werd op een baar gelegd)*

- III **Arie Jansz Warmenhuizen**, geb. ca 1660, begr. Alkmaar 31-10-1727. *Op 9-2-1697 is het graff van Adriaen Pietersz Zijdekramer en Anna Sijmons, zijn huisvrouw, overgeboekt op de naam van Adriaen Jans Warmenhuijse die de eenigste descendent en erfgenaam is van dit echtpaar.*

otr. (1) Alkmaar 27-7-1688, tr. ald. 4-8-1686, jm Oude Vesten, jd Dronkenoort Maartje Tijsses, geb. ca 1666, begr. Alkmaar 25-2-1719

otr. (2) ald. 25-3-1725, tr. ald. 8-4-1725, wed. Dronkenoort, wede. Houutil, Jannetje Tijmes de Ronde.

Uit het eerste huwelijk ged. en begr. te Alkmaar:

1. *geb. ca 1686, begr. 28-6-1687, kind van Arien Jansz Warmenhuizen*
2. *Jan, ged. 18-6-1687*

3. *Hester*, ged. 30-9-1688, begr. 25-2-1719
4. *Trijntje*, ged. 1-1-1692
5. *Trijntje*, ged. 4-10-1693
rel. **Jan Jansz Boot**
6. *Grietje*, ged. 23-12-1696

Het is mogelijk dat bovenstaande personen tot dezelfde familie behoren als de gebroeders Adriaan (schoolmeester te Schoorl, schout en secretaris van Broek, Zuid- en Noord-Scharwoude, overl. 1743), Gerrit (schout, secretaris te Oudkarspel, overl. 1734) en Cornelis Warmenhuijzen (commies). Ook bij hen komt de naam Hester voor. Hiernaar is echter nog geen onderzoek gedaan.

Dirk Dirksz Copbier de oude

Dirk Dirksz Copbier de oude is behalve kaasvader ook touwslager en de eigenaar van een kleine lijnbaan en baanhuis achter de Oudegracht, die hij op 25-8-1718 voor f 100,- heeft gekocht [ORA 168-25-92]. [H. van Koolwijk schrijft deze aankoop ten onrechte toe aan Dirk Dirksz Copbier de jonge.] Voor hij als weduwnaar het huwelijk aangaat met weduwe Maartje Zeepaart, laat hij op 1-4-1728 in zijn testament vastleggen dat zijn zoon Anthonij de lijnbaan krijgt, dochter Teunisje zijn huis aan de noordzijde van de Oudegracht. Voor beiden is het een schenking vooraf. Het overige moet worden gedeeld met Aaltje en Dirk de jonge. [ONA 490 a 71].

Maartje Zeepaart op haar beurt laat op 26-4-1728 een testament maken waarbij na haar overlijden f 25,- naar haar broer Tijs gaat. [ONA 490 a 112]

Op 6-9-1729 gaat Dirk met zijn kinderen en schoonkinderen naar de notaris voor het regelen van de erfenis van hun overleden moeder. Tevens wordt bepaald dat als hij met Maartje Zeepaart trouwt en hij voor haar komt te overlijden, zij dan aan de kinderen van Trijntje f 400,- ineens moet betalen.

Een week of twee na het huwelijk, op 19-11-1729 laten Dirk en Maartje een langstlevende testament maken. Verder wordt opnieuw de f 25,- voor broer Thijs en de f 400,- voor de eerder genoemde kinderen geregeld.

[ONA 522 a 124]

In 1738 dient Dirk Kopbier de oude, opziener van de kaasmarkt en kaasvader, een request in bij de burgemeesters om zijn zoon Dirk Kopbier de jonge als zijn adjudant aan te stellen omdat hij 71 jaar en ziekelijk is. Dit wordt afgewezen omdat jonge Dirk zijn beurt moet afwachten.³

Dirk Dirksz Copbier de jonge laat op 13-7-1768 een testament herzien en daaruit blijkt dat hij geen kinderen heeft. Hij bepaalt dat Hark Tomasz Blom, 'zijn overleden vrouws broeders zoon' op voorhand de bijbel in folio met koperen beslag en dito sloten mag hebben. Hark mag de negotie in

brandhout continueren, en krijgt het pakhuis staande aan de zuidzijde van de Oudegracht. Ook zijn broer Reijer is erfgenaam. Hark treedt als administrateur van zijn broer op tegen een vergoeding van f 3,- per jaar. [ONA 600 a 32] Deze Dirk werd ook kaasvader. Op 30-7-1763 wordt geklaagd dat hij zich niet goed gedroeg, 'namentlijk om in de maand december jaarlijks aan haar (d.w.z. burgemeesters en Raad voor de Kaasdragers) te doen rekening en verantwoording voor de boetens, dog onbekleed de reedenen waarom zulks heeft agter gelaten.

Waar de naam Copbier vandaan komt is onduidelijk. Het zou een patroniem kunnen zijn. 'Kopbier' is echter ook een onderdeel van de zuivel en bekend als 'kopolie' of 'boterolie' dat door banketbakkers gebruikt wordt. Overigens zijn in het RAA ook gegevens te vinden van de familienaam Coppier en het is heel goed mogelijk dat Copbier hiervan een verbastering is.

I **Dirk Dirksz Copbier** (de oude), lijndraaier, geb. ca 1667, (*In 1738 is hij 71 jaar*), overl. na 1738,

otr. (1) 28-12-1692 Alkmaar, tr. 11-1-1692 Alkmaar, *jm Baangraft, jd op 't Nieuwland, Trijntje* Anthonis, geb. ca 1672, overl. voor 1-4-1728.

otr. (2) 25-9-1729 Alkmaar, tr. kerk 9-10-1729 Alkmaar, *wed. Waag, wede. Houutil, Maartje Jans Zeepaart*, geb. ca 1704, overl. voor 8-5-1739, *wed. van Johannes van der Burgh*.

Uit het eerste huwelijk (alle geg. van Alkmaar tenzij anders vermeld):

1. *Teunisje*, ged. 27-9-1693, tr. 7-6-1716 **Pieter** Claesz **Maf**.
2. *Anthonij*, ged. 10-1-1697, tr. 5-6-1724, *jm Oudegracht, jd Schulphoek, Fijte* Hendriks **Koot**. *Ze laten op 4-12-1733 een testament maken.* [ONA 496 a 208]
3. *Antje*, ged. 19-2-1699, begr. 2-5-1786 *MG no 178* tr. 6-6-1728, *jd, jm uit Oost Friesland Jan Jansz Switters* (Jan de Vries). *Maken testament 24-6-1729* [ONA 528 a 3].
4. *Dirk Dirksz* (de jonge), lijndraaier, ged. 25-1-1701, begr. 7-2-1770 *Grote Sint Laurenskerk, graf 60, op 't Coor. jm Waag, jd Laat Ze laten 16-9-1729 huw. voorw. opmaken* [ONA 512 a 844]. *Beiden zijn minderjarig. Dirk wordt vergezeld door z'n vader, Antje door haar voogden Jan de Nolder en Andries de Kooning. 3-12-1729 maken ze testament* [ONA 512 a 866]. *Uit het testament van Dirk, als hij weduwnaar is, blijkt dat hij geen*

nazaten heeft. [ONA 600 a 32 dd. 13-7-1768].

otr. 18-9-1729, tr. 2-10-1729 **Antje** Harks **Blom**, geb. ca 1709, begr. 15-6-1768. *Grote Sint Laurenskerk, graf 60, op 't Coor.*

5. *Maertje*, ged. 13-5-1703, *jong overleden.*
6. *Machgiel*, ged. 22-2-1707, *jong overleden.*

Bovenstaand fragment suggereert dat Dirk Dirksz Copbier nooit kinderen heeft gehad. Toch bestaat er twijfel. Op 27-7-1729 werd namelijk een 'conventie' opgemaakt tussen Maartje Jacobs ten eenre, en Dirk Dirksz Copbier ten andere zijde, waar de eerste comparante 'jegenwoordig bevrugt zijnde' voornemens was Dirk alimentatie te laten betalen voor 'haer voor te brengen vrugt' en voor de kraamkosten te laten opdraaien 'alzo zij voorgaff dat zij door den tweeden comparant geimpregneert zoude wesen'. Doch Dirk 'ontkend deel off schult tot die bevrugtinge te hebben'. 'Dogh vermits over die sustenuen procedures stonden te resulteren, die eens deels kostelijk en anders deels tot kreukningh van zijn goede naam zoude wesen' sluit hij met Maartje een overeenkomst, waarbij zij openlijk dient te ontkennen dat hij de vader is en daarop 25 gulden zal ontvangen. Indien zij deze ontkenning ook in barensnood blijft volhouden, ontvangt ze nog eens 75 gulden. Zo niet dan ontvangt ze niets. [ONA 491 a 140].

Ijsbrand Bootman

Ijsbrand begint zijn loopbaan in 1717 als noodhulp, op 29-4-1717 vervangt hij Maarten Visser en op 26-11-1722 Harmen Wouters. In 1736 komen we Ijsbrand Bootman tegen als hij ontslagen wordt als kaasdrager. Hij is de aanstichter in een rel tegen de pachter van de waagaccijns. Deze pachter en zijn helpers hadden een boerenwagen met kaas in beslag willen nemen, waarvan de accijns ontdoken was. Bootman's oproep 'gooij die donderse rakkers en verklikkers met steenen en stront' was niet tegen dovenmansoren gezegd. De pachter moest met enkele van zijn collega's en gerechtsdienaren 'benen maken'. De burgemeesters vonden die belhamel en oproermaker eigenlijk een zwaardere straf had verdiend, maar omwille van zijn vrouw en gezin werd hij ontzien en diende hij alleen de kosten van zijn opsluiting in het gevang te betalen. [ONA 679 a 58 dd 28-5-1773]

I **Dirk Cornelisz Bootsman**

Rel. Gijsbertje? Jans van der Miede

Uit deze relatie:

1. *Ijsbrand*, geb. Alkmaar 14-2-1700 (zie II).

II **Ijsbrand Bootsman**, Mr. loodgieter, wagenmaker, geb. Alkmaar 14-2-1700, begr. ald. 20-3-1780

rel. (1), *jd van Blokszijl* **Hendrikje van Veen**

rel. (2), *jd Anna Geertruijd Pele*

Uit de eerste relatie:

1. *Dirk*, ged. Alkmaar 23-9-1722
2. *Sijmon*, ged. Alkmaar 5-2-1726
3. *Trijntje*, ged. Alkmaar 18-10-1733
4. *Jan*, ged. Alkmaar 3-10-1736

Uit de tweede relatie:

5. *Johanna*, ged. Alkmaar 11-1-1742
6. *Grietje*, ged. Alkmaar 12-6-1746

Wordt vervolgd

¹ 'Oud Alkmaar' deel 5 (1981) met een bijdrage over de bijnamen van de kaasdragers anno 1922.

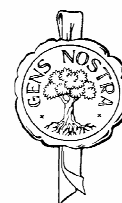
² Collectie Van Drunen 1202: SA 135-110 vso

³ Fasel Rechtsbronnen Alkmaar en zijne geschiedenis

OPROEP

NGV 60 jaar jong

OPROEP

Op zaterdag 13 mei 2006 is het zover: de NGV viert een groots feest voor alle leden in de Jaarbeurs in Utrecht. Per provincie komen er stands die bepaalde hoofdthema's hebben voorbereid, de Noord-Hollandse afdelingen hebben het onderwerp **migratie** gekozen en willen dat naar voren brengen.

Daarvoor is het zeer wenselijk dat er een folder of boekje klaar ligt voor de bezoekers, waarin de mogelijkheden en bronnen voor onderzoek naar e- en immigranten te vinden zijn. Enkele mooie voorbeelden zullen daarin natuurlijk ook worden opgenomen, maar dat is niet de hoofdzaak.

De weg wijzen in alle mogelijke archiefsoorten is veel belangrijker. Hiervoor zoeken wij enkele leden en belangstellenden die ons willen helpen hierin orde te scheppen. Wie wil? Wie durft? Opgave a.u.b. bij vice-voorzitter Jos Kaldenbach, zie omslagpagina.